

Informatiebrief

Zaaknummer: Z/18/019504
 Documentnummer: 89194
 Datum: dinsdag 10 juli 2018
 Onderwerp: Meicirculaire gemeentefonds 2018
 Bijlage(n): nee

Geachte Raad,

Met het oog op de behandeling van de voorjaarsnota en de kadernota informeren wij u met deze brief over de laatste ontwikkelingen van het gemeentefonds naar aanleiding van de meicirculaire.

Inleiding

In de maartcirculaire is een eerste aanzet gemaakt het InterBestuurlijk Programma (IBP) financieel te vertalen naar de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De besluitvorming over het IBP brengt met zich mee dat de basis voor de berekening van de algemene uitkering met ingang van 2019 verbreed wordt en dat bij het gehandhaafd blijven van de 'samen de trap op – samen de trap af'- systematiek, de uitkering uit het gemeentefonds sterk toeneemt. Tegenover deze toename wordt verwacht dat ook de gemeenten hun aandeel in de in het IBP genoemde gezamenlijke uitdagingen/opgaven oppakken.

De opgaven waaraan in het IBP wordt samengewerkt staan in onderstaande tabel samengevat. Hiermee heeft het rijk uitvoering aan een aantal afspraken in het regeerakkoord. In aanloop naar de tweede helft van 2018 worden de knelpunten en oplossingen in beeld gebracht. Dit moet leiden tot concrete afspraken tussen Rijk en lagere overheden op onderstaande thema's.

	Opgave
Fysiek	 1. Samen aan de slag voor het klimaat
	 2. Toekomstbestendig wonen
	 3. Regionale economie als versneller
	 4. Naar een vitaal platteland
Sociaal	 5. Merkbaar beter in het sociaal domein
	 6. Nederland en Migrant goed voorbereid
	 7. Problematische schulden voorkomen en oplossen
Overkoepelend	 8. Goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving
	 9. Passende financiële verhoudingen
	 10. Overkoepelende thema's

De maartcirculaire is verwerkt in de Kadernota voor de begroting voor 2019.

Meicirculaire 2018

Op 31 mei jl. is de meicirculaire over het gemeentefonds door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gepubliceerd. In de meicirculaire wordt het meerjarenbeeld van de algemene uitkering die gemeenten van het Rijk ontvangen bijgesteld aan de hand van de realisatie over 2017 en de verwachtingen voor toekomstige ontwikkeling van de Rijksbegroting. In aanvulling op de eerder verschenen en in de kadernota voor 2019 verwerkte maartcirculaire volgt uit de meicirculaire een bijstelling van het verwachte meerjarenperspectief. Door verrekening met reeds in de kadernota opgenomen stelposten is deze bijstelling uiteindelijk toch positief.

De belangrijkste ontwikkelingen die in de circulaire worden genoemd zijn:

1. het accres;
2. de overheveling van de Integratie-Uitkering Sociaal Domein;
3. het BTW-compensatiefonds;
4. loon- en prijscompensatie van het sociaal domein.

Ad 1. Het accres

Het accres (i.e. de groei van het gemeentefonds) laat ten opzichte van de sterke groei uit de maartcirculaire 2018 een negatieve meerjarenontwikkeling zien. Lagere aardgasbaten door de voorgenomen vermindering van de aardgaswinning zijn hier onder andere debet aan maar de afname wordt in hoofdzaak verklaard omdat de meicirculaire uitgaat van een lagere loon- en prijsontwikkeling dan waar in het Regeerakkoord nog van uit werd gegaan. Door uit te gaan van de verwachtingen genoemd in het meest recente Centraal Economisch Plan is sprake van een structureel neerwaartse bijstelling tot 2022 van € 431 mln. op landelijk niveau.

Ad 2. De overheveling van de Integratie-Uitkering Sociaal Domein (IUSD) naar de algemene uitkering

In het Regeerakkoord is opgenomen dat het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal domein met ingang van 2019 opgaat in de algemene uitkering en daarmee deel uitmaakt van de trap-op-trap-af systematiek. De betreffende budgetten zijn reeds bij de maartcirculaire aan de algemene uitkering 2019 van het gemeentefonds toegevoegd. Het betreft € 7,3 miljard voor de volgende onderdelen:

- IUSD Wmo 2015, met uitzondering van Beschermd wonen;
- USD Jeugdhulp, met uitzondering van Voogdij/18+;
- IUSD Participatie, onderdeel Re-integratie klassiek;
- IU Wmo 2007, met name huishoudelijk hulp.

Het inweven van deze budgetten is een complexe operatie: De verdeelsystematiek moet aangepast worden aan nieuwe maatstaven, afwijkende definities van maatstaven, andere peildata voor dezelfde maatstaven e.d.. Uitgangspunt bij de operatie is dat deze technische aanpassingen niet leiden tot herverdeeffecten. Voor Voorschoten is sprake van een beperkt structureel voordeel van € 8.692; dit wordt door een even grote maar negatieve suppletie-uitkering tenietgedaan.

Er kon evenwel een aantal onderdelen van het sociaal domein nog niet geïntegreerd worden. In afwachting van een later opgaan in de algemene uitkering blijven hiervoor 'nieuwe' integratie-uitkeringen voor beschermd wonen, participatie en voogdij/18+ bestaan.

Ad 3. Het BTW-compensatiefonds (BCF)

Tot nu werd door het ministerie van BZK een voorschot gegeven op de inschatting in welke mate de declaraties van gemeenten onder het BCF-plafond blijven. Die bedragen liepen op tot ± € 569 miljoen op landelijk niveau aan het eind van de meerjarenraming. Er bestaat twijfel aan de juistheid van die inschatting ingegeven door de verwachte grote investeringsbereidheid bij

gemeenten. Daarnaast kan door het opheffen van de koepelvrijstelling voor samenwerkingsverbanden eveneens een toenemend beroep op het BCF worden gedaan. Overigens is het inperken van het gebruik van de koepelvrijstelling in elk geval voor 2018 uitgesteld (opgeschort) vanwege de grote financiële effecten voor de samenwerkingsverbanden. De gemeente Voorschoten had in de voorjaarsnota en de kadernota rekening gehouden met een nadeel van € 90.000. Voor 2018 betekent dit incidenteel nog een voordeel. Zodra bekend is welk besluit er genomen wordt over de koepelvrijstelling zal ook het structurele effect worden gezien. Vooralsnog blijft het structurele effect in de kadernota ongewijzigd. Beide zaken resulteren in een naar verwachting lagere onderuitputting. Om deze onzekerheid te minimaliseren wordt met ingang van 2019 pas in de septembercircularaire van het betreffende jaar een verwachting uitgesproken voor de over het betreffende jaar uit te keren onderuitputting van het BCF door het ministerie van BZK. Het is dus vanaf nu aan de gemeenten om de hoogte van de uitkering uit het BCF te schatten en te ramen.

Ad 4. Loon- en prijsindexatie sociaal domein

In de maartcircularaire had nog geen indexatie van de integratie-uitkeringen voor het sociaal domein plaatsgevonden. De 2,6%-indexatie heeft betrekking op 2018 en werkt structureel door naar 2019.

Uitkomsten voor Voorschoten

In de kaderbrief heeft u de resultaten van de maartcircularaire 2018 al ontvangen. In de onderstaande tabel ziet u de wijzigingen van de meicircularaire 2018 t.o.v. de maartcircularaire 2018 en het nieuwe meerjarenbeeld:

alle bedragen x € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
Maartcircularaire (verwerkt in Kadernota)	26.483	27.870	28.119	28.505	29.032
Meicircularaire	26.744	27.993	28.656	28.769	29.017
Verschil (nog te verwerken meicircularaire)	261	123	536	264	-14
Verschil (nog te verwerken maartcircularaire)	228				
Saldo begroting na Kadernota (2018 is saldo na voorjaarsnota)	-623	88	162	488	329
Saldo begroting na Kadernota en meicircularaire	-134	211	698	752	315

Hierin is rekening gehouden met:

1. Een stelpost voor de loonontwikkelingen vanaf 2019 (de te sluiten cao gaat in per 1-1-2019) € 475.000 structureel aanvullend op de stelpost voor prijsinflatie. Hiermee sluiten we aan bij de loonontwikkeling van het Rijk.
2. Een uitkering uit het BCF van € 167.000 per jaar, welke gebaseerd is op 100% van de laatst gerealiseerde uitkering over 2017, conform advies van de provincie Zuid Holland.

De raming van de algemene uitkering voor 2018 in de voorjaarsnota was nog gebaseerd op de decembercircularaire van 2017. Van de maart- en meicircularaire samen gaat hierop een verbetering uit van een kleine € 0,5 mln.

Afsluitend

De afgelopen jaren en nu ook in deze maartcircularaire en de meicircularaire zien we de algemene uitkering uit het gemeentefonds sterk fluctueren. Niet alleen tussen de jaren maar ook binnen een jaar afhankelijk van welke circularaire er uit gegaan wordt. Het is voor een gemeente echter ontzettend belangrijk om uit te kunnen gaan van een meerjarig stabiele inkomst en om voorzichtig te zijn bij de raming van de hoogte van deze inkomst. Ingegeven door deze grote schommelingen onderzoeken wij voorafgaand aan de begrotingsbehandeling 2019 de

mogelijkheden om de ramingen te normeren en afwijkingen te verrekenen met een schommelfonds/ behoedzaamheidsreserve voor het gemeentefonds.. Als we hiervoor een werkbare methode hebben wordt deze bij de begrotingsbehandeling 2019 aan de raad voorgelegd.

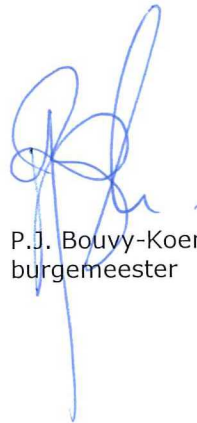
De financiële consequenties van de maart- en meicirculaire voor de jaren 2018- 2022 zullen in de huidige meerjarenramingen worden verwerkt via uw besluitvorming over de najaarsnota en worden opgenomen in de meerjarenbegroting voor 2019 en verder.

Ondanks de schommelingen en tegenvallers kan worden vastgesteld dat we ten aanzien van de financiën in control zijn omdat de belangrijkste indicatoren daarvoor positief zijn en we over een goede en tijdige informatiepositie beschikken over de stand van de financiën. De provinciale steun voor de maatregelen in de kadernota bevestigt dat beeld. Dat neemt niet weg dat scherpste ten aanzien van nieuwe uitgaven en handelen binnen de afgesproken spelregels geboden blijft om de ingezette weg naar herstel voort te zetten.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke at the bottom.

A. R. de Graaf,
gemeentesecretaris

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, stylized 'P' and 'K' with a long vertical line extending downwards.

P.J. Bouvy-Koene,
burgemeester